

Sygn. VPa 174/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska (spr.)

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko (...) w R.

o uchylenie kary porządkowej

na skutek apelacji powódki G. K. i pozwanego (...) w R. od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

IV Wydziału Pracy z dnia 10 lipca 2014r. sygn. IV P 16/14

1. odrzuca apelację powódki G. K.,

2. oddala apelację pozwanego (...)

w R.,

3. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami.

Sygn. akt *V Pa 174/14*

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 lutego 2014 roku skierowanym przeciwko (...) w R. powódka G. K., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o uchylenie kary porządkowej upomnienia oraz o zasądzenie kwoty 1 złotych tytułem odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 marca 2014 roku pełnomocnik pozwanego (...) w R. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 1 lipca 2014 roku pełnomocnik powódki cofnął powództwo w zakresie zasądzenia kwoty 1 złotych. Pełnomocnik strony pozwanej wyraził zgodę na cofnięcie powództwa. Postanowieniem z dnia 1 lipca 2014 roku w sprawie o sygn. akt IV P 16/14 Sąd Rejonowy w Radomsku postępowanie w tym zakresie umorzył.

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie o sygn. akt IV P 16/14 uchylił karę porządkową upomnienia nałożoną na powódtkę G. K. w dniu 4 lutego 2014 roku oraz zasądził od (...) w R. na rzecz powódki G. K. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że powódka G. K. została zatrudniona w pozwanym (...)w R. z dniem 1 września 2004 roku w na stanowisku nauczyciela mianowanego (...).

W dniu 20 grudnia 2013 roku powódka w trakcie zajęć na (...) miejskim przeprowadziła z uczennicami ankietę, w której były pytania dotyczące samooceny. G. K. w czasie powrotu z basenu do szkoły ujawniła treść ankiety uczennicy K. K. i zarzuciła jej podanie nieprawdy w odpowiedzi na pytania ankiety.

W dniu 7 stycznia 2014 roku do dyrektora pozwanego (...) w R. wpłynęło pismo A. K. matki K. K., w którym zwróciła się z prośbą o interwencję w sprawie zachowania nauczyciela G. K. wobec jej córki K. K. uczennicy klasy (...), które miało miejsce na lekcji (...) w dniu 20 grudnia 2013 roku.

Dyrektor pozwanego zespołu w dniu 15 stycznia 2014 roku przeprowadziła rozmowę wyjaśniającą z powódką na temat zdarzenia z dnia 20 grudnia 2013 roku. G. K. zaprzeczyła jakoby zarzucała uczennicy K. K. kłamstwo i jednocześnie potwierdziła, że powiedziała do uczennicy, iż mija się z prawdą.

W dniu 16 stycznia 2014 roku dyrektor pozwanego zespołu rozmawiała z pedagogiem szkolnym W. K. w sprawie jego interwencji w dniu 20 grudnia 2013 roku dotyczącej zachowania uczennicy klasy (...) K. K. podczas zajęć na (...) z udziałem powódki.

Kolejną rozmowę z G. K. dyrektor pozwanego zespołu przeprowadziła w dniu 3 lutego 2014 roku, w trakcie której poinformowała powódkę o wynikach wywiadu z uczennicami oraz rozmowy z pedagogiem szkolnym. W czasie tej rozmowy powódka stwierdziła, że nie zrobiła nic niewłaściwego i nie zgodziła się na przeproszenie uczennicy oraz jej matki.

W dniu 4 lutego 2014 roku odbyło się spotkanie dyrektora, wicedyrektora, wychowawczynie klasy (...), pedagoga szkolnego oraz powódki z matką uczennicy K. A. K.. G. K. w trakcie tego spotkania nie zgodziła się z stawianymi jej zarzutami i nie przeprosiła matki uczennicy. Tego samego dnia, zaraz po zakończeniu spotkania z A. K., dyrektor pozwanego zespołu przedstawiła powódce notatkę z rozmowy przeprowadzonej w dniu 3 lutego 2014 roku, której G. K. nie podpisała. Dyrektor pozwanego zespołu wręczyła powódce pismo, na mocy którego udzieliła jej kary porządkowej upomnienia. Powódka odmówiła przyjęcia pisma i nie zapoznając się z treścią dokumentu potwierdziła jego odbiór swoim podpisem.

W dniu 10 lutego 2014 roku powódka złożyła sprzeciw od udzielonej jej kary upomnienia.

Decyzją z dnia 21 lutego 2014 roku dyrektor pozwanego(...) w R. odrzuciła sprzeciw powódki i podtrzymała decyzję o ukaraniu karą upomnienia.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Sąd I instancji zważył, że w przedmiotowej sprawie pozwany pracodawca udzielając powódce kary porządkowej upomnienia uczynił to z naruszeniem przepisu art. 109 § 1 k.p., który stanowi, że kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia.

W ocenie Sądu Rejonowego z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynikało, że pozwany pracodawca powziął informację o niewłaściwym zachowaniu powódki z dnia 20 grudnia 2013 roku podczas zajęć na (...) w dniu 7 stycznia 2014 roku z uwagi na otrzymanie pisma nadanego przez matkę uczennicy K. K. z prośbą o interwencję. W tej sytuacji zdaniem Sądu I instancji termin dwutygodniowy do zastosowania kary porządkowej upłynął w dniu 21 stycznia 2014

roku. Zastosowanie kary porządkowej upomnienia dopiero w dniu 4 lutego 2014 roku stanowiło naruszenie przepisu art. 109 § 1 k.p.

Sąd Rejonowy podniósł, że funkcje kary porządkowej mogą być spełnione wówczas, gdy pracodawca reaguje szybko na przewinienie pracownika. Nadto pracownik nie może zbyt długo pozostawać w stanie niepewności co do tego, czy pracodawca wymierzy mu karę.

Sąd I instancji zgodził się z argumentami strony powodowej, iż zachowanie powódki nie stanowiło podstaw do zastosowania kary porządkowej. Przypadki kiedy pracodawca może zastosować karę porządkową wyczerpująco określa przepis art. 108 § 1 k.p., który stanowi, że jest to nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy. Powódce zarzucono naruszenie obowiązków pracowniczych tj. obowiązku kierowania się dobrem ucznia i poszanowaniem jego godności osobistej poprzez ujawnienie treści anonimowej ankiety ucznia i publiczną krytykę jego osoby. W ocenie Sądu Rejonowego nawet gdyby przyjąć, że powódka rozmawiała z uczennicą K. K. na temat jej ankiety w obecności innych uczennic to brak było podstaw do uznania, że takim zachowaniem naruszyła godność ucznia. Zdaniem Sądu I instancji takie zachowanie obiektywnie należało uznać za niewłaściwe, ale nie kwalifikowało się do przyjęcia, że było to naruszenie obowiązków pracowniczych, polegające na działaniu niezgodnym ze wskazanymi przez pracodawcę przepisami statutu szkoły.

W konkluzji Sąd Rejonowy uznał, że pozwany pracodawca naruszył termin określony w art. 109 § 1 k.p. oraz stanął na stanowisku, że zachowanie powódki w dniu 20 grudnia 2014 roku nie dawało podstaw do zastosowania kary porządkowej.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd I instancji orzekł stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu wynikającej z art. 98 k.p.c. i zasądził na rzecz powódki zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości określonej w § 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz.U. Nr 163, poz. 1349).

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając go w części dotyczącej uzasadnienia jednocześnie zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, błędne ustalenie stanu faktycznego skutkujące uznaniem, że zachowanie powódki z dnia 20 grudnia 2013 roku obiektywnie należy uznać za niewłaściwe.

Pełnomocnik powódki wniósł o zmianę treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku poprzez usunięcie zapisu, że zachowanie powódki z dnia 20 grudnia 2013 roku obiektywnie należy uznać za niewłaściwe.

Apelację od wyżej wymienionego wyroku wniosła również strona pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając go w całości, jednocześnie zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:
 - a. art. 213 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie wzięcie przez Sąd I instancji pod uwagę faktu powszechnie znanego, że w okresie od dnia 20 stycznia 2014 roku do dnia 2 lutego 2014 roku w województwie (...) trwały ferie zimowe, co skutkowało przyjęciem przez Sąd I instancji, że dwutygodniowy termin, do zastosowania względem powódki kary porządkowej, nie uległ zawieszeniu i upłynął w dniu 21 stycznia 2014 roku,
 - b. art. 227 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, zaniechanie rozważania w sposób bezstronny i wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów załączonych przez pozwanego do akt niniejszego postępowania, dowodu z przesłuchania stron oraz dowodu z zeznań świadków w szczególności:

i. zaniechanie pełnej oceny dowodu z zeznań świadków A. K., M. K. oraz W. K. skutkującego błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegającym na uznaniu, że powódka zachowaniem z dnia 20 grudnia 2013 roku nie naruszyła godności uczennicy K. K. oraz pominięciu, że powódka G. K. nierzetelnie przeprowadziła ankietę samooceny,

ii. zaniechania pełnej oceny dokumentów załączonych do akt sprawy przez pozwanego skutkującego przyjęciem przez Sąd I instancji, że dwutygodniowy termin do zastosowania kary porządkowej nie uległ zawieszeniu i upłynął w dniu 21 stycznia 2014 roku,

2. naruszenie prawa materialnego tj. :

a. art. 109 § 1 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że pracodawca zastosował wobec powódki G. K. karę porządkową upomnienia z przekroczeniem dwutygodniowego terminu, podczas gdy zastosowanie kary porządkowej upomnienia wobec powódki G. K. w dniu 4 lutego 2014 roku nastąpiło z zachowaniem terminu dwóch tygodni od dnia powzięcia przez pracodawcę wiadomości o zawionionym naruszeniu przez pracodawcę obowiązków pracowniczych,

b. art. 109 § 3 k.p. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie przez Sąd I instancji zawieszenia biegu terminu przedawnienia karalności naruszenia przez powódkę obowiązków pracowniczych, w związku z nieobecnością w pracy powódki w okresie od dnia 20 stycznia 2014 roku do dnia 2 lutego 2014 roku z uwagi na przebywanie na urlopie wypoczynkowym w trakcie ferii zimowych,

c. art. 108 § 1 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu przez Sąd I instancji, że rozmowa powódki z uczennicą K. K. na temat ankiety samooceny w obecności innych uczennic nie naruszyła godności uczennicy i w konsekwencji nie stanowiła naruszenia obowiązków pracowniczych polegających na działaniu niezgodnymi z przepisami statutu szkoły podczas gdy z treści zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powódka w dniu 20 grudnia 2014 roku nierzetelnie przeprowadziła ankietę samooceny, publicznie krytykowała uczennicę K. K. czym naruszyła jej dobro i godność osobistą a w konsekwencji dopuściła się naruszenia obowiązków pracowniczych wynikających ze wskazanych w piśmie z dnia 4 lutego 2014 roku przez pracodawcę, przepisów Statutu Szkoły.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwanego pełnomocnik powódki wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz G. K. kosztów procesu za II instancję.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powódki poparł swoją apelację i wniósł o oddalenie apelacji strony pozwanej. Natomiast pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie albo odrzucenie apelacji strony powodowej i poparł swoją apelację.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest nieuzasadniona , albowiem nietrafne okazały się zawarte w niej zarzuty apelacyjne.

Jakkolwiek Sąd Okręgowy nie podziela argumentacji prawnej zawartej w uzasadnieniu wyroku Sądu rejonowego , to ostatecznie wyrok ten odpowiada prawu.

Warto w szczególności podkreślić, iż Sąd I instancji zupełnie błędnie przyjął, iż zachowanie powódki winno być oceniane w aspekcie art. 108 KP. Sąd ten dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez pominięcie przy ocenie :

zasadności żądania przepisu art. 75 KN. Z treści jego wynika, że :

1. Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6.

2. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy, w rozumieniu art. 108 Kodeksu pracy, wymierza się nauczycielom kary porządkowe zgodnie z Kodeksem pracy.

Dalsze zaś przepisy Karty Nauczyciela określają zarówno rodzaje kar dyscyplinarnych oraz tryb ich wymierzania.

I tak w myśl art. 76 KN ustęp 1 Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

1) nagana z ostrzeżeniem;

2) (uchylony)

3) zwolnienie z pracy;

3a) zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania;

4) wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

2. Kary dyscyplinarne wymierza komisja dyscyplinarna.

3. Wymierzenie kary dyscyplinarnej określonej w ust. 1 pkt 4 jest równoznaczne z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim.

4.(uchylony)

5. Odpis prawomocnego orzeczenia wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych nauczyciela.

Z kolei z treści przepisu art. 77 KN wynika, iż :

1. W sprawach dyscyplinarnych nauczycieli orzekają w pierwszej instancji komisje dyscyplinarne przy wojewodach dla nauczycieli wszystkich szkół na terenie województwa.

2. Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli jest odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania, a w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli szkół artystycznych - odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, powołane do rozpatrywania odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnych wymienionych w ust. 1.

3.(uchylony)

4.(uchylony)

5. Od prawomocnych orzeczeń odwoławczych komisji dyscyplinarnych przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w sprawach dyscyplinarnych stronom przysługuje odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

5a. Do rozpatrzenia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy podkreślić, iż pozwany zarzucił powódce naruszenie przepisu paragrafu 57 statutu pkt 1, który stanowi, że nauczyciel w swoich działaniach ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawą moralną i obywatelską z postanowieniem godności osobistej ucznia.

Lektura akt wykazała, iż zarzut pozwanego dotyczył naruszenia godności ucznia poprzez ujawnienie treści jego anonimowej ankiety innym uczniom.

Ani zatem Sąd Rejonowy ani Okręgowy nie był władny badać merytorycznie postawionego zarzutu, gdyż w żadnym razie nie dotyczył on uchybienia przeciwko porządkowi pracy, o którym mowa w art. 75 pkt 2 KN. Tylko bowiem tego rodzaju uchybienie może podlegać karze porządkowej nakładanej przez pracodawcę w trybie art. 108 KP. Inne zaś podlegają odrębnemu trybowi wynikającemu z powołanych wyżej przepisów Karty Nauczyciela co Sąd Rejonowy zupełnie pominął. Sformułowany przez pozwanego zarzut odnosił się do naruszenia przez powódkę obowiązku nauczyciela wynikającego z art. 6 KN. Sąd Rejonowy nie był więc uprawniony w ogóle do badania, czy zachwianie powódki było niewłaściwe, naganne czy nienaganne.

Dalsze zarzuty pozwanej dotyczące warunków związanych z wypełnieniem ankiety są zupełnie bezzasadne. Z okoliczności sprawy wynika przecież, iż ankiety te wypełniane były po lekcji (...), po zajęciach na (...) więc nauczyciel nie mógł zapewnić uczniom sali lekcyjnej i w tym zakresie trudno także dopatrzeć się uchybienia powódki przeciwko porządkowi pracy. Dlatego też brak było w ogóle podstaw prawnych dla zastosowania wobec powódki przepisu art. 108 KP.

Bezprzedmiotowe w tej sytuacji są dalsze rozważania odnoszące się do oceny, czy pozwany zachował termin, o którym mowa w przepisie art. 109 KP.

Reasumując skoro pozwany nie wykazał, iż powódka dopuściła się uchybienia przeciwko porządkowi pracy Sąd Rejonowy trafnie uchylił nałożoną karę i wyrok tego sądu pomimo błędnego uzasadnienia ostatecznie odpowiada prawu.

Apelacja powódki podlega odrzuceniu.

Zaskarżony wyrok zaspakaja w całości żądanie zgłoszone w pozwie. Sama apelacja nie stawia żadnych zarzutów odnoszących się do wyroku, a z uzasadnienia tego środka zaskarżenia wynika, tylko, iż powódka nie zgadza się ze sformułowaniem zawartym w uzasadnieniu wyroku, w którym Sąd I instancji określił jej zachowanie jako obiektywnie niewłaściwe, ale nie kwalifikujące się do przyjęcia, że jest to naruszenie obowiązków pracowniczych.

W literaturze prawniczej oraz judykaturze jako jedną z przesłanek środków zaskarżenia wskazuje się „interes prawny w zaskarżeniu” albo gravamen (pokrzywdzenie orzeczeniem). Niekiedy łączy się oba pojęcia, traktując pokrzywdzenie jako warunek istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu.

G. występuje wtedy, gdy istnieje niesłuszna i dla skarżącego niekorzystna różnica między jego żądaniem a zaskarżeniem orzeczenia, albo gdy orzeczenie nie daje skarżącemu tych wszystkich korzyści prawnych, jakich mógłby oczekiwać, gdyby ono było prawidłowe.

Pokrzywdzenie, jako przesłankę istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, należy więc przyporządkować do sfery dopuszczalności, nie zaś zasadności środka zaskarżenia. Inaczej mówiąc, to czy orzeczenie jest niekorzystne dla skarżącego dotyczy możliwości skutecznego skorzystania przez skarżącego z przysługującej mu legitymacji do wniesienia środka zaskarżenia, nie zaś tego, czy w razie skorzystania z tej legitymacji jego wnioski o uchylenie lub zmianę orzeczenia okaże się zasadny. Ocena pokrzywdzenia, stanowiącego warunek dopuszczalności zaskarżenia, musi zatem poprzedzać badanie zasadności środka zaskarżenia.

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy Sąd Okręgowy uznał, iż powódka nie ma interesu w zaskarżeniu przedmiotowego wyroku, gdyż wyrok jest w całości zgodny ze zgłoszonym w pozwie żądaniem. Wnioski apelacyjne dotyczące zmiany czy uchylecia orzeczenia odnoszą się wyłącznie do wyroku. Brak jest podstaw prawnych do jego zmiany poprzez zmianę sformułowań zawartych w uzasadnieniu wyroku jak tego żądał apelujący.

Z tych też względów Sąd Okręgowy odrzucił apelację powódki jako niedopuszczalną z uwagi na brak gravamen (pokrzywdzenia), które stanowi przesłankę istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku i na podstawie art. 370 w związku z art. 373 kpc orzekł jak w punkcie 2 sentencji.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 kpc znosząc je wzajemnie.